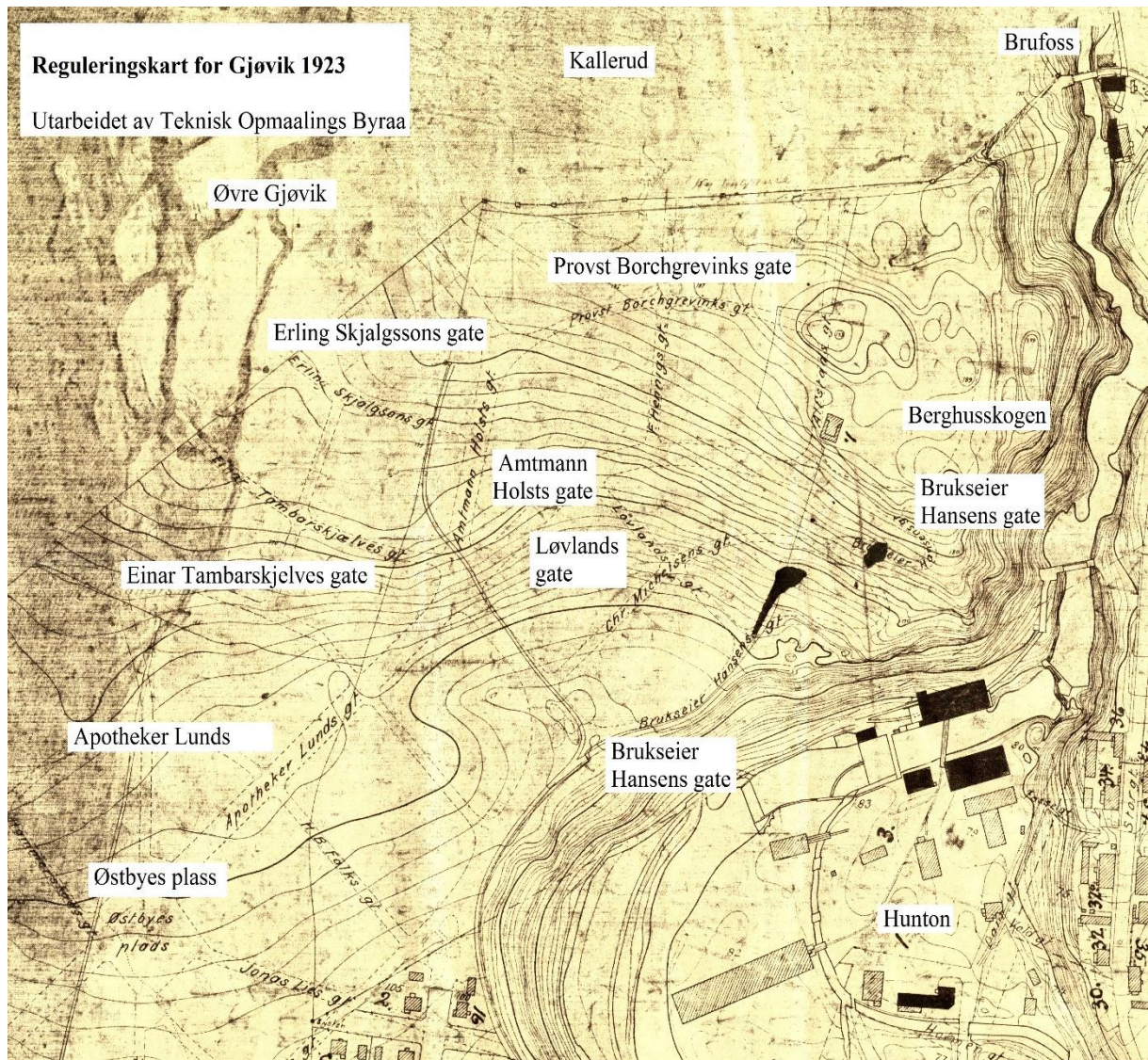

Gatnavn som ikke ble realisert

Da Gjøvik ble utvidet i 1923 ble Tongjordet og deler av Øvre Gjøvik innlemmet i byen. Naturlig nok startet planlegging av disponering av de nyvunne arealene ganske omgående. I 1923 ble det utarbeidet et kart for hele byen. Dette ble i mange sammenhenger brukt som grunnlag for planlegging. For Tongjordet kom det et utkast til gatenett med mange gatnavn som ikke ble realisert.

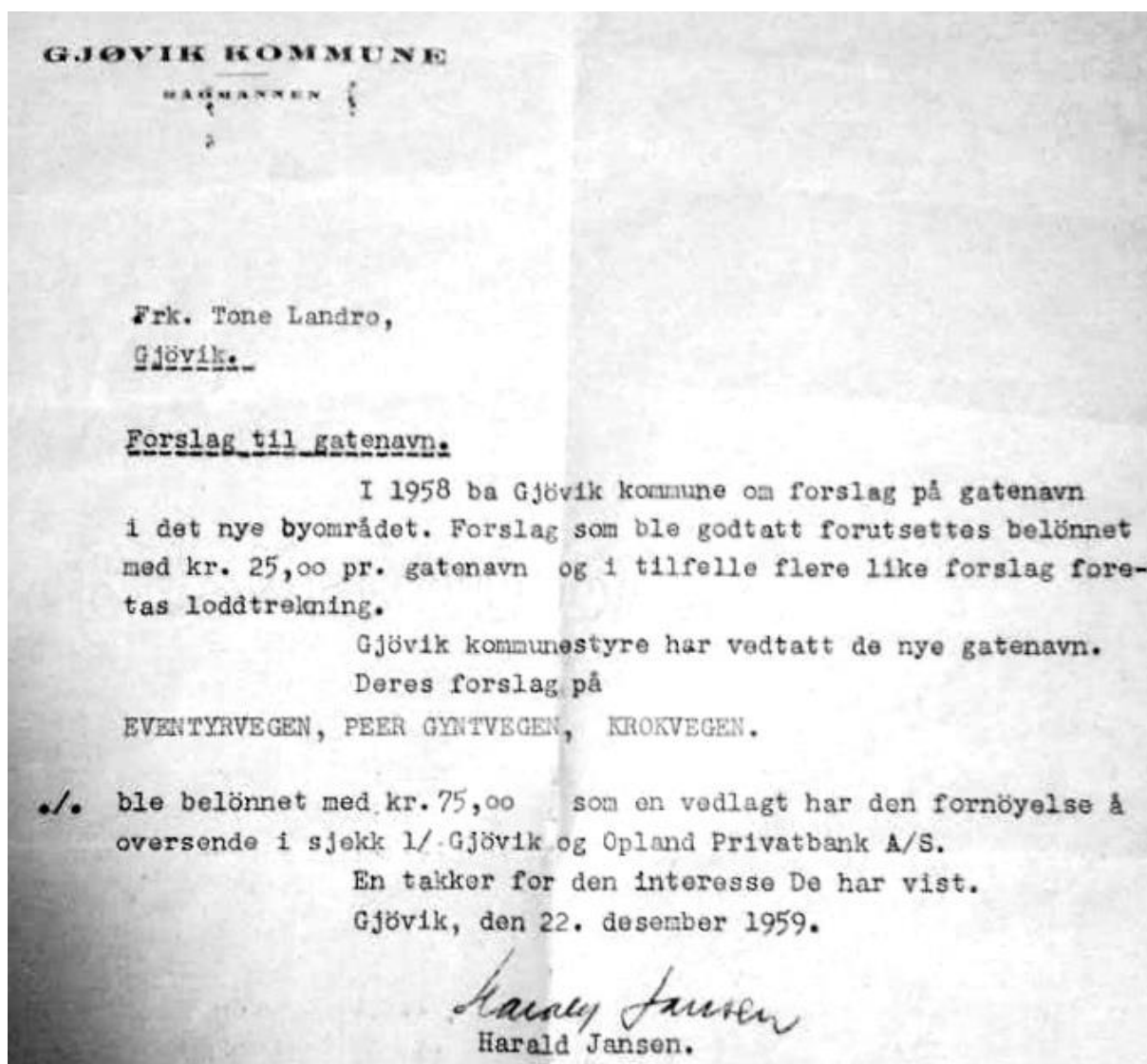
Ved utvikling av Gjøvikjordet rett etter 1900 fikk noen gater navn etter norske konger i norrøn tid: Sverre, Olav og Håkon. Andre fikk navn etter betydelige lokale politikere og forretningsmenn som Hammerstad, Fauchald, H.B. Falk og Eger. Dette ble videreført i forslaget, som for øvrig bar preg av liten bekymring for topografiske begrensninger med hensyn til gatenes stigningsforhold.

Forslag til gatenavn i Gjøvik

Gjøvik kommune ber om forslag på gatenavn i det nye byområdet. Forslag som godtas belønnes med kr. 25,— pr. gatenavn. I tilfelle flere like forslag foretas loddtrekning. Gatekart er lagt ut til orientering for interesserte på formannskapets kontor. Forslag må for å komme i betraktning være innkommet til undertegnede innen 1. mars 1958.

Rådmannen i Gjøvik.

Oppland Arbeiderblad 28.01.1958

Tona Landro engasjerte seg og sendte inn forslag om navn på gater. Dette ble belønnet med 75 kroner, noe som sikkert kom godt med for en 14 å gammel dame, rett før jul.

Mange av gatenavnene på Tongjordet ble først fastlagt i 1959. En topptung komite med ordfører Ødegaard i spissen var oppnevnt for å komme med en innstilling. De omstendelige og tunge forslagene fra 1923 ble forkastet. Kommunen utlyste en konkurranse om gatenavn. Komiteen hadde også forslag til bydelnavn.

Flere hadde tidligere tatt til orde for å fjerne endelsen -jordet fra disse navnene. De jålete gjøvikenserne mente nok at det var viktig å bryte forbindelsen til bønder og jordbruk. Like jålete var det å kreve at endelsen -veg skulle erstattes med -vei.

Bystyret vedtok sommeren 1959 komiteens innstilling med få endringer. Den flateste gata i Gjøvik som dessuten ligger på Tongjordet, ble døpt *Kallerudbakken*.

Bydelene i dette området fikk navnene Øvre Gjøvik, Nedre Gjøvik og Tonga, altså ikke *Tongjordet*.

Gjøvik kommune opererer ikke med noen av disse navnene på bydeler i dag.

Foran den store gatedåpen

Saken opp i Gjøvik kommunestyre over nyttår — Tonga for Tongjordet, Engeland for Englandsjordet, o. s. v.

Det har trukket ut med gatedåpen i de nye bydelene i Gjøvik, men nå hører vi at komiteen har avsluttet sitt arbeid og at dens innstilling vil komme opp til behandling i kommunestyret i første møte over nyttår. Foruten alle de nye gatenavn foreslår komiteen også enkelte justeringer for gamle gatenavns vedkommende.

Det ble innbudt til konkurranse om gatenavnene i de nye bydelene, og det kom inn atskillige forslag. En del av dem har komiteen brukt, men de fleste gatenavn har den selv komponert. I størst mulig ut-

strekning har man holdt seg til lokale stedsnavn.

Av interesse vil det være at komiteen også har sett på bydelsnavnene. Felles for de betegnelser som er i bruk i dag er at de ender på -jordet, f. eks. Tongjordet, Hunnsjordet, Gjøvikjordet, Englandsjordet. Komiteen går inn for det gamle Tonga i stedet for Tongjordet, som andre betegnelser foreslår den Øvre Gjøvik, Nedre Gjøvik og Engeland, altså uten «jordet» etterpå. Disse betegnelsene vil ganske sikkert bli godtatt, men det kan kanskje ta noen tid å få dem innarbeidet. For Hunnsjordet som berører to kommuner, er det ikke foreslått noen endring.

Samhold 4. desember 1958

Forslag til nye gatenavn i Gjøvik

Gatenavnskomiteen har nå lagt fram forslag til nye gatenavn i det nye byområdet og til forandringer i den gamle bydelen. Komiteen har kommet med følgende forslag:

1) Alf Mjøsens veg, 2) Peer Gyntvegen, 3) Askeladden, 4) Kallerudvegen, 5) Bukken Bruse, 6) Tårnvegen eller Bjørkevegen, 7) Eventyrvegen, 8) Myrvegen, 9) (trenger ikke navn), 10) Smedvegen (Johannes Smed), 11) (uten navn foreløpig etter konf. med bying.), 12) (uten navn foreløpig etter konf. med bying.), 13) Valdresvegen, 14) Kirkebyvegen, 15) Ringvegen, 16) Hadelandsvegen, 17) Landsvegen, 18) Alfarvegen, 19) er hoppet over på kartet), 20) Bekkefare, 21) Apalvegen, 22) Olaf Kynsveens veg, 23) Johan Nygaardsvolds veg, 24) Roald Amundsens veg, 25) Gamlegrensen, 26) Tverrvegen, 27) Vikenvegen (som før), 28) Meierivegen, 29) Johan Bojers veg, 30) (trenger ikke navn), 31) Turistvegen, 32) Mjøsvegen, 33) Gamlevegen, 34) Rambekkmoen, 35) Torgny Segerstedts veg, 36) Enga, 37) Sommerrovegen, 38) Johan Falkbergets veg, 39) P. O. Boddings veg, 40) Snorres veg, 41) P. Chr. As-

bjørnsens veg, 42) C. J. Hambros veg, 43) Otto Sverdrups veg, 44) Edvard Munchs veg, 45) Fridtjof Nansens veg, 46) Kolonivegen, 47) Johan Granvins veg, 48) Adolf Hougs veg, 49) Markvegen, 50) Fiolvegen, 51) Kløvervegen, 52) Krokvegen, 53) Kallerudbakken.

Som følge av at nr. 45 får navn av Fridtjof Nansens veg, tas Nansens navn vekk fra veg i Hovde. Det skulle foreløpig ikke være nødvendig med nytt navn på veien i Hovde.

Videre foreslås:

Topps gate forandres til Strømvegen. Mustads veg forandres til Mathias Topps veg. Nåværende Nedre Gjøviks veg får navn av Alf Mjøsens veg helt til Håkonsgate. Mjøsvegen ved Dena forandrer navn til Bakkestumpen. Bassinveien forandres til Bassengvegen. Gate fra Strandgata til Elveoset kalles Elvegata. Ny gate fra Jernbanestasjonen til Hunnselva kalles Parkgata. Plassen ved Johan Engers byste kalles Johan Engers plass. Bydelsbenevnelsen Tongjordet forandres til Tonga. Bydelsbenevnelsen Englandsjordet forandres til Engeland. Alle eldre navn med vei forandres til veg.

Oppland Arbeiderblad 23. februar 1959

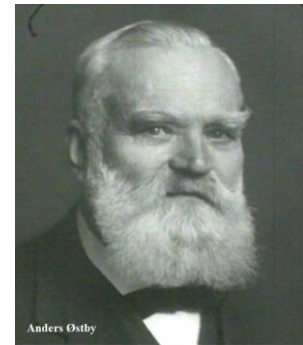
Brukseier Hansens gate

Det er ikke helt klart hvilken brukseier forslagsstilleren har tenkt på. Det kan ha vært Niels Hansen på Nedre Gjøvik, men han ble titulert gardbruker og statsagronom. Høyst sannsynlig er brukseieren Anders Østbyes kompanjong på Gjøvik Støperi. Hans Kr. Hansen var verksmester hos Mustad før startet Gjøvik Støperi sammen med Østbye i 1890.

Østbyes plads

Anders Østbye skulle også hedres. Han skulle få sitt navn på en plass som skulle ligge der hvor Lunds gate og Hammerstads gate møtes.

Apotheker Lunds gate

Apotekeren Adolph Martin Lund var Gjøviks første ordfører og innehadde dette vervet i periodene 1861-1872 og 1875-1879. Når det gjaldt gatenavn var det viktig å få med titler på alle viktige personer. Apotheker Lund fikk sin gate i henhold til forslaget, men tittelen ble rasjonalisert bort.

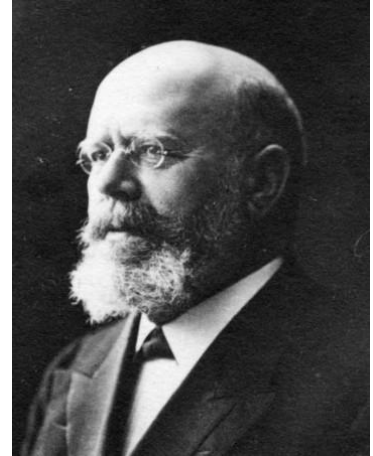
Alfstads gate

skulle følge den traséen som Chr. Michelsens gate senere fikk. Alfstads gate nr 1 var Alf Mjøens hytte i Berghusskogen. Navnet skulle nok hedre garver Hans Alfstad men her var titlene sløyfet.

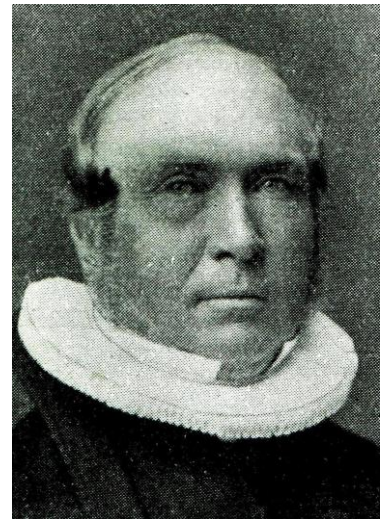
Løvlands gate

Jørgen Løvland var norsk statsminister i Stockholm og en sentral person under unionsoppløsningen i 1905. I nesten 35 år var han en av Norges fremste politikere.

Provst Borchgrevinks gate

Hans Peter Borchgrevink var sogneprest i Vardal 1822 til 1863 og prost i Toten prosti 1838 til 1860. Vardal prestegard var en av de største i bygda og denne drev Borchgrevink på en forbilledlig måte. I Vardal Bygdebok beskrives hans prekener som «praktiske og reale. Han var hyrden, den store, elskelige mann, hjertensgod og spøkefull».

Amtmann Holsts gate

Peter Theodor Host var amtmann i Kristians Amt 1900-1908. Han var offiser og stortingspolitiker og var norsk forsvarsminister i to perioder. Da han ble tilsatt som amtmann sørget han for å flytte embetskontoret fra Lillehammer til Gjøvik. Da Sigrid Lambrechts overtok som amtmann ble kontoret flyttet tilbake til Lillehammer.

Erling Skjalgsons gate

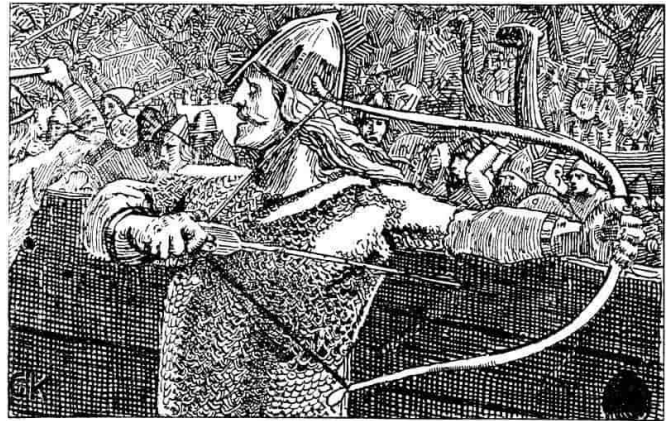
Erling Skjalgsson var herse (høvding) og lendmann på Jæren, Som svoger til Olav Tryggvason var Erling blant Norges mektigste menn.

Erling Skjalgssons død av Peter Nicolai Arbo

Einar Tambarskjælves gate

I Heimskringla heter det om Einar Tambarskjelve at han var «den sterkeste mann og den beste bueskytter som har vært i Norge». Einar Tambarskjelve framstår som en politiker, som ifølge sagaen spilte en avgjørende rolle både når det gjaldt helliggjøringen av Olav Haraldsson i 1031 og ved gjeninnsettelsen av Magnus den gode som norsk regent i 1035.

Einar Tambarskjelve slik Christian Krogh forstilte seg ham.

Kilder:

Wikipedia

Nasjonalbiblioteket: Norske aviser